

REGERINGSRÄTTENS DOM

Mål nr
5050-09

meddelad i Stockholm den 15 oktober 2010

KLAGANDE
AA

MOTPART
Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen
Box 210
641 22 Katrineholm

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE
Kammarrätten i Stockholms dom den 2 juni 2009 i mål nr 8022-08, se bilaga

SAKEN
Arbetslöshetsförsäkring

REGERINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Regeringsrätten avslår överklagandet.

YRKANDEN M.M.

AA yrkar i första hand att hon helt befrias från återbetalningsskyldighet och i andra hand att återbetalningsskyldigheten sätts ner till ett belopp som står i proportion till den pension hon tagit ut.

Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen, IAF, bestrider bifall till AAs överklagande.

Dok.Id 96582

Postadress
Box 2293
103 17 Stockholm

Besöksadress
Wallingatan 2

Telefon
08-561 676 00
E-post: regeringsratten@dom.se

Telefax
08-561 678 20

Expeditionstid
måndag – fredag
08:00-12:00
13:00-16:30

AA anför bl.a. följande. På grund av uttag av pension från Premiepensionsmyndigheten (PPM-pension) om totalt 1 728 kr återkrävs hon på 32 098 kr i för högt utbetald arbetslöshetsersättning.

Hon uppgav inte att hon tagit ut pension till arbetslöshetskassan eftersom hon tyckte att beloppet var så lågt, 2 kr och 60 öre per dag, och därför försumbart i sammanhanget. En jämförelse kan göras med 20 § lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring, ALF, enligt vilken bestämmelse dagpenning som understiger 10 kr per dag inte betalas ut.

Hon tror inte att det var lagstiftarnas mening att en pension om 2 kr och 60 öre per dag skulle reducera arbetslöshetsersättningens storlek med 136 kr per dag. Detta speciellt när det gäller uttag av PPM-pension som är egna öronmärkta pengar som hon kunde ha valt att ta ut senare.

Enligt förarbetena syftar bestämmelserna till att undvika fall av överkompensation samt att motverka att ålderspensionärer, utan att de är reellt arbetsökande, anmäler sig på arbetsförmedlingen endast för att dryga ut pensionen med arbetslöshetsersättning (prop. 1987/88:114 s. 28). Hon tycker inte att man kan kalla hennes uttag av PPM-pension för överkompensation.

IAF anför i huvudsak följande. Det får anses visat att AA, genom att lämna oriktig uppgift i blanketter och genom att inte anmäla till arbetslöshetskassan att hon uppbar pension, har orsakat att ersättning har lämnats obehörigen. Hon är därmed återbetalningsskyldig.

Återbetalningsskyldigheten gäller inte om det i det särskilda fallet finns anledning att helt eller delvis befria från betalningsskyldighet. Enligt praxis är faktorer som kan bli aktuella att beakta bl.a. orsaken till den felaktiga utbetalningen, hur lång tid som har gått sedan utbetalningen, beloppets storlek och den återbetalningsskyldiges ekonomiska förhållanden, hälsa och försörjningsmöjligheter. En individuell och sammanvägd bedömning bör göras (jfr RÅ 2008 ref. 2).

AA har uppburit pension samtidigt som hon har uppburit arbetslöshetsersättning. Reglerna inom arbetslöshetsförsäkringen om samordning av pension är tydliga. Den utformning lagstiftaren har gett reglerna medför att även små pensionsutbetalningar ska resultera i en lägre arbetslöshetsersättning. Detta innebär i sin tur att skillnaden mellan utbetalt pensionsbelopp och den arbetslöshetsersättning som annars skulle ha betalats ut ofta kan komma att bli väsentlig. Att vid sådana förhållanden regelmässigt medge eftergift på grund av skillnaden i belopp skulle innebära att en person som underlåter att redovisa pension gynnas i förhållande till personer som på ett korrekt sätt redogör för sina pensionsutbetalningar. IAF anser därför att det i normalfallet inte är möjligt att bevilja befrielse från återbetalningsskyldighet enbart med hänvisning till en jämförelse mellan det återkrävda beloppet och det pensionsbelopp som föranlett återkravet. Denna jämförelse kan emellertid vid en sammanvägd bedömning som inbegriper andra faktorer såsom till exempel orsaken till den felaktiga utbetalningen, den återbetalningsskyldiges ekonomiska förhållanden, hälsa och försörjningsmöjligheter ligga till grund för att bevilja befrielse helt eller delvis från återbetalningsskyldighet. Det har i målet inte kommit fram någon ytterligare faktor som kan ligga till grund för befrielse från återbetalningsskyldighet.

SKÅLEN FÖR REGERINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Av 68 § första stycket ALF framgår att, om någon genom oriktig uppgift eller genom underlåtenhet att fullgöra sin anmälningsskyldighet eller på annat sätt orsakat att ersättning lämnats obehörigen eller med för högt belopp, det som betalats ut för mycket ska betalas tillbaka. Enligt den i målet aktuella lydelsen av bestämmelsen gäller detta om det inte i det särskilda fallet finns anledning att helt eller delvis befria från återbetalningsskyldighet.

Enligt 26 § ALF lämnas dagpenning med 80 procent av den sökandes dagsförtjänst under de första 200 dagarna och därefter med 70 procent. Enligt 27 § ALF ska dock dagpenning lämnas med 65 procent av dagsförtjänsten till sökande som

har tillerkänts allmän ålderspension eller annan pension som lämnas på grund av förvärvsarbete.

Såsom underinstanserna funnit har AA genom att inte uppge att hon tillerkänts PPM-pension orsakat att dagpenningen beräknats enligt en felaktig procentsats. Detta har lett till att arbetslöshetsersättning lämnats med för högt belopp. Det belopp som betalats ut för mycket ska därmed enligt huvudregeln betalas tillbaka.

Frågan i målet är om det i AAs fall finns anledning att helt eller delvis befria henne från återbetalningsskyldigheten.

AA uppbar pension, varför hennes dagpenning i enlighet med regleringen i 26 och 27 §§ ALF skulle beräknas till 65 procent av dagsförtjänsten. Det förhållandet att den tillerkända pensionen är låg i förhållande till det felaktigt uppburna beloppet kan enligt Regeringsrättens mening inte ensamt utgöra skäl för hel eller delvis befrielse från återbetalningsskyldighet. Någon annan anledning som skulle kunna föranleda sådan befrielse har inte framkommit i målet. Överklagandet ska därför avslås.

Marianne Eliason

Margit Knutsson

Henrik Jermsten

Kristina Ståhl

Olle Stenman

Kristina Jonsson
Föredragande regeringsrätts-
sekreterare

Avd. II
Föredraget 2010-